

Subiect: Pași către un un sistem național de termoficare sustenabil

Coaliția pentru Dezvoltarea României (CDR) este una dintre cele mai importante organizații ale mediului de afaceri din România **Din acest motiv considerăm că în domeniul energiei, pozițiile agreate la nivelul CDR reflectă într-o bună măsură un consens din piață și sunt astfel foarte utile pentru definirea obiectivelor României pe termen lung.**

În acest sens, vă scriem pentru a trage un nou semnal de alarmă în ceea ce privește situația sistemelor de termoficare.

Termoficarea (DH) reprezintă o parte semnificativă a sectorului de energie din România și Uniunea Europeană. La nivel european, termoficarea asigură 9% din încălzirea UE și este larg răspândită în mai multe state din Europa de Nord și de Est.

În ciuda faptului că a fost neglijat până acum în cadrul politicii energetice europene, sectorul de termoficare a beneficiat recent de o atenție semnificativă la nivel european cu precădere în cadrul pachetului „Energie curată pentru toți europenii”. Această schimbare de paradigmă va influența nu doar modul de organizare a sectorului în statele membre, dar reprezintă și o oportunitate pentru ca autoritățile române să profite de această evoluție pentru a regândi în profunzime domeniul termoficării, luând în considerare specificațiile acestui sector în România.

CDR a susținut întotdeauna reformele cu potențial impact semnificativ asupra economiei românești, în general, și asupra bunăstării cetățenilor și a consumatorilor. CDR ar dori să sublinieze faptul că acest sector a ajuns într-un stadiu critic în România:

1. Sectorul a fost adesea neglijat în ceea ce privește dezvoltarea politicilor publice.
2. Sprijinul scăzut pentru investiții a dus la subfinanțarea cronică a sistemului.
3. Cadru de reglementare și mecanismele de sprijin au fost concepute greșit; principalul scop al subvențiilor ar trebui să fie sprijinirea consumatorilor vulnerabili.
4. Subvențiile , de obicei disproporționate față de capacitatea financiară a bugetelor locale și neplatite la timp, precum și pierderile din rețelele de încălzire au condus la pierderi majore, distrugând fluxul de numerar al operatorilor de-a lungul lanțului de valoare.

Este necesară o schimbare a politicii publice românești cu privire la termoficare.

CDR consideră că sunt necesari o serie de pași pentru a pune bazele unui sistem național de termoficare sustenabil cu un cadru de reglementare transparent, coerent și previzibil. Acești pași ar trebui să abordeze probleme de lungă durată precum:

- (1) jumătate din populația României nu are acces la nicio soluție modernă de încălzire (ex. consumul de biomasă lemnoasă a crescut cu aproximativ 25% între 2000-2011);
- (2) descentralizarea proprietății sistemului de termoficare în contextul resurselor limitate la nivel municipal a dus la lipsa cronică de investiții pentru modernizare sau în active de tip „greenfield” (ex. pierderile din rețele de transport și distribuție a energiei termice ajung la 30% din cauza activelor învechite);

- (3) mecanismul schemei de sprijin a fost lipsit de eficiență până în prezent (ex. bonusul de cogenerare a condus la construirea a mai puțin 200 MW de unități de tip „greenfield” în 3 ani);
- (4) nu exista o abordare cuprinzătoare a întregului lanț– ex. reabilitarea clădirilor implică numai la reabilitarea termică, fără a include instalațiile interne, iar de cele mai multe ori lucrările sunt executate cu materiale de proastă calitate din perspectiva eficienței energetice.

Termoficarea ar trebui integrată complet în cadrul politicii energetice europene și române, inclusiv în Strategia Energetică a României, pentru a asigura coerența și predictibilitatea investitorilor. La nivel național, ar trebui clarificată structura instituțională responsabilă cu procesul de luare a deciziilor și cu punerea în aplicare a politicii de încălzire, în timp ce la nivel local, autoritățile municipale ar trebui să emită strategii pe termen mediu până la lung cu privire la întreținerea /reabilitarea / retehnologizarea / dezvoltarea sistemelor de termoficare.

1. Este necesar un plan credibil pentru identificarea nevoilor de investiție, precum și soluții optime și surse de finanțare pentru modernizarea sistemelor de termoficare existente (pe întregul lanț - de la utilizatori finali, rețele de încălzire până la unități de producție) și să ofere o viziune pe termen lung privind rolul încălzirii centralizate.
2. Trebuie asigurată neutralitatea tehnologică a politicilor publice pe piețele de energie termică, prin stimularea soluțiilor eficiente din punct tehnologic și economic. Acest lucru nu înseamnă că nu ar trebui stimulată utilizarea surselor regenerabile de energie în sectorul termic, dar ar trebui să prevaleze eficiența economică și raționalitatea. Termoficarea poate avea ca sursă de energie mai multe intrări; prin urmare, orice sistem de stimulare ar trebui proiectat astfel încât să recunoască costul fiecărei intrări bazate pe tehnologie (convenționale, regenerabile) și combustibil (fără a se limita la combustibilii fosili).
3. Trebuie revizuit mecanismul de subvenții pentru a evita irosirea resurselor și pentru a trece treptat la un sistem durabil. Subvențiile ar trebui limitate la consumatorii vulnerabili, permițând astfel autorităților să abordeze problema sărăciei energetice.
4. Diferite mecanisme de finanțare ar trebui identificate și armonizate în același timp, ținând seama de natura proiectelor de investiții: ex. Fonduri europene pentru modernizarea / retehnologizarea rețelelor de termoficare existente, promovarea parteneriatelor public-privat pentru proiecte de tip „greenfield” sau reabilitarea rețelelor mici, revizuirea reglementării tarifelor pentru rețelele termice de transport și distribuție a energiei termice, etc.
5. Este necesară conceperea unei noi scheme de sprijin care stimulează investițiile în noi unități de cogenerare și noi tehnologii, menținând ajutorul acordat centralelor de cogenerare calificate pentru sistemul actual de bonus.
6. Ar trebui încurajate utilizarea surselor regenerabile de energie, recuperarea energiei termice rezultate din procesele industriale, precum și proiectele de transformare a deșeurilor în energie în cadrul rețelelor de termoficare.
7. Strategia de termoficare trebuie aliniată cu strategia de gestionare a deșeurilor și stimulare a utilizării eficiente a resurselor (prin înlocuirea parțială a combustibililor convenționali cu deșeuri cu conținut energetic) în încălzirea industrială și procesele termice.
8. Ar trebui concepute și puse în aplicare noi investiții exclusiv pe baza unei viziuni integrate, adică prin respectarea întregului lanț, de la unități de producție până la retehnologizarea rețelei și izolarea clădirilor.
9. Ar trebui definită reducerea cererii de energie termică prin reabilitarea termică a clădirilor ca fiind una dintre principalele axe ale foii de parcurs pentru energie din România. Producția de

energie din surse regenerabile *in situ*, de multe ori de energie electrică, va fi binevenită, dar nu poate înlocui sau compensa slaba eficiență energetică a clădirii, în special în ceea ce privește încălzirea.

10. Termoficarea și cogenerarea trebuie să fie eligibile pentru finanțare în cadrul Fondului de modernizare și a Fondului de inovare, cu accesul supravegheat de Ministerul Dezvoltării Regionale, care asigură consiliere și sprijin în accesarea programelor de finanțare, precum și monitorizarea punerii în aplicare.

CDR susține opinia conform căreia dezvoltarea sistemului de termoficare reprezintă o opțiune strategică pentru România, având în vedere că rezultă din utilizarea eficientă a resurselor energetice primare. Modernizarea sectorului de termoficare necesită investiții uriașe în infrastructuri noi de generare și de distribuție a energiei termice, ce impun un cadru legislativ și de reglementare suficient de previzibil și echitabil, o condiție prealabilă pentru orice investitor.